

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Екології агросфери та екологічного контролю

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету

_____ Юлія КОЛОМІЄЦЬ

" ____ " _____ 2026 р.

СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри

екології агросфери та екологічного

контролю

Протокол № ____ від " ____ " _____ 2026 р.

Завідувач кафедри

_____ Олена НАУМОВСЬКА

РОЗГЛЯНУТО

Гарант ОП «Екологія»

_____ Бондарь Валерія Іванівна

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

ОСНОВИ ЕКОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ ТА КУЛЬТУРИ

Галузь знань Е Природничі науки, математика та статистика

Спеціальність Е2 Екологія

Освітня програма Екологія

Факультет Захисту рослин, біотехнологій та екології

Розробник: Сербенюк Ганна Анатоліївна, доцент, к.с.-г. наук

Київ - 2026 р.

Опис навчальної дисципліни

Вивчення навчальної дисципліни формує у студентів комплекс професійних знань з питання екологічної освіти і культури молодого покоління та підготовки його до розв'язання екологічних проблем, в яких мають переважати загальноприйняті в людському суспільстві норми моралі та духовні цінності. Допомогає майбутнім фахівцям у оволодінні основними теоретичними знаннями та практичними вміннями щодо формування екологічнограмотної особистості і колективу та навчити їх застосовувати ці знання і вміння в майбутній екологічній діяльності. У межах курсу розглядаються: методологічні та правові основи екологічної освіти, роль екологічної культури як складової національної безпеки та сталого розвитку, стандарти й принципи екологічного аудиту, контролю та моніторингу.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь

Освітній ступінь	Першого (бакалаврського) ОП
Галузь знань	Е Природничі науки, математика та статистика
Спеціальність	Е2 Екологія
Освітня програма	Екологія
Факультет/ННІ	Захисту рослин, біотехнологій та екології

Характеристика навчальної дисципліни

Вид	Обов'язкова
Загальна кількість годин	120
Кількість кредитів ECTS	4
Кількість змістових модулів	3
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-
Форма контролю	Екзамен

Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти (повний термін навчання)

	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	1	1
Семестр	1	1

	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Лекційні заняття	30 год.	2 год.
Лабораторні роботи	-	-
Практичні, семінарські заняття	30 год.	2 год.
Самостійна робота	60 год.	116 год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	4 год.	-
Форма контролю	Екзамен	Екзамен

Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета: Мета дисципліни полягає у формуванні у студентів системних знань про основи екологічної культури, принципи сталого природокористування та методи формування екологічної свідомості, а також у розвитку навичок аналізу екологічних проблем та ефективного інформування громадськості щодо стану навколишнього середовища.

Перелік навчальних дисциплін, які передують вивченню «Основи екологічної освіти та культури» (за їх наявності) ОК4 Біологія (ботаніка, зоологія), ОК20 Загальна екологія

Набуття компетентностей

K1 — Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності

K7 — Здатність діяти соціально відповідально та свідомо

K25 — Здатність інформувати громадськість про стан екологічної безпеки та збалансованого природокористування

Програмні результати навчання

ПР15 — Уміти пояснювати соціальні, економічні та політичні наслідки впровадження екологічних проектів

ПР19 — Підвищувати професійний рівень шляхом продовження освіти та самоосвіти

Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма)						Кількість годин (заочна форма)					
	л	лаб	сем	п	с.р.	усього	л	лаб	сем	п	с.р.	усього
Модуль 1. Гуманітарний чинник як основа екологічної парадигми розвитку												
Тема 1. Вступ до екологічної етики	2	-	-	2	4	8	1	-	-	-	8	9
Тема 2. Історія екологічної етики	2	-	-	2	4	8	-	-	-	-	8	8
Тема 3. Цінності та права природи	2	-	-	2	4	8	-	-	-	-	8	8
Тема 4. Напрями екологічної етики	2	-	-	2	4	8	-	-	-	-	8	8
Тема 5. Практичне застосування екологічної етики	2	-	-	2	4	8	-	-	-	-	10	10
Разом за модулем 1	10	0	0	10	20	40	1	0	0	0	42	43
Модуль 2. Основи екологічної освіти												
Тема 1. Екологічна освіта як складова екологічної культури	2	-	-	2	4	8	-	-	-	-	8	8
Тема 2. Концептуальні основи екологічної освіти	2	-	-	4	4	10	1	-	-	-	8	9
Тема 3. Форми організації екологічної освіти	3	-	-	5	4	12	-	-	-	1	8	9
Тема 4. Методи організації екологічної освіти	2	-	-	-	4	6	-	-	-	-	8	8
Тема 5. Впровадження екологічної освіти та екологічних досліджень в Україні	2	-	-	-	4	6	-	-	-	-	8	8
Разом за модулем 2	11	0	0	11	20	42	1	0	0	1	40	42
Модуль 3. Основи екологічної культури												
Тема 1. Екологічна культура як діяльність	2	-	-	2	5	9	-	-	-	1	8	9
Тема 2. Екологізація людської діяльності	3	-	-	3	5	11	-	-	-	-	8	8
Тема 3. Екологізація медицини	2	-	-	2	5	9	-	-	-	-	9	9
Тема 4. Взаємодія людини і природи в умовах глобальної екологічної кризи	2	-	-	2	5	9	-	-	-	-	9	9
Разом за модулем 3	9	0	0	9	20	38	0	0	0	1	34	35
Курсовий проект (робота)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Усього годин	30	0	0	30	60	120	2	0	0	2	116	120

Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Вступ до екологічної етики	2
2	Тема 2. Історія екологічної етики	2
3	Тема 3. Цінності та права природи	2
4	Тема 4. Напрями екологічної етики	2
5	Тема 5. Практичне застосування екологічної етики	2
6	Тема 6. Екологічна освіта як складова екологічної культури	2
7	Тема 7. Концептуальні основи екологічної освіти	2
8	Тема 8. Форми організації екологічної освіти	3
9	Тема 9. Методи організації екологічної освіти	2
10	Тема 10. Впровадження екологічної освіти та екологічних досліджень в Україні	2
11	Тема 11. Екологічна культура як діяльність	2
12	Тема 12. Екологізація людської діяльності	3
13	Тема 13. Екологізація медицини	2
14	Тема 14. Взаємодія людини і природи в умовах глобальної екологічної кризи	2
Всього годин		30

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Історичний стану культури України	2
2	Екологічна етика як елемент екологічної культури	2
3	Екологоетичні принципи прав тварин	2
4	Екоетичні принципи відношення до природи і правила справедливого вирішення конфліктних ситуацій	2
5	Діяльність людини та екологічні кризи	2
6	Формування екоосвідомості населення України	2
7	Предмет, задачі, основні категорії екологічної освіти. Вища школа як педагогічна система	2
8	Організація навчального процесу в системі екологічної підготовки фахівців	3
9	Процес екологічного виховання у ЗВО	2

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
10	Міжнародні та українські екологічні організації і завданнями, які вони покликані виконувати	2
11	Екологічні аспекти життя людини	2
12	Здоровий спосіб життя – гармонія розвитку людини з природою	3
13	Екологічні особливості аграрної галузі. Екологічно чисті технології.	2
14	Медицина та її роль в контролі життєдіяльності людини	2
Всього годин		30

Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Міжнародне співробітництво та екологічна етика	20
2	Екологічні проблеми парків м. Києва	20
3	Перспективи екологізації розвитку України	20
Всього годин		60

Методи навчання

Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне або письмове опитування - екзамен; - модульні тести; - реферати, презентації; - розрахункові роботи; - захист практичних робіт;

Методи навчання:

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо); - практичний метод (лабораторні, практичні заняття); - наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій); - робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату); - відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо); - самостійна робота (виконання завдань); - індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.

Оцінювання результатів навчання

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Тема	Результати навчання	Оціночні бали
Модуль 1. Гуманітарний чинник як основа екологічної парадигми розвитку		
Практична робота. Аналіз соціальних наслідків екологічних проєктів	ПРН 15, ПРН 19. Вивчення ролі гуманітарних аспектів у формуванні екологічної свідомості, міжнародного співробітництва та етичних засад екологічної діяльності. Студенти здобудуть навички аналізу соціальних, економічних та політичних наслідків екологічних проєктів, а також підвищать рівень професійної компетентності через самоосвіту.	60
Самостійна робота. Міжнародне співробітництво та екологічна етика		10
Модульна контрольна. Контроль знань з гуманітарного чинника		30
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Основи екологічної освіти		
Практична робота. Аналіз екологічних проблем парків м. Києва	ПРН 15, ПРН 19. Ознайомлення з концепціями екологічної освіти, її роллю у формуванні екологічної культури населення. Студенти здобудуть навички аналізу екологічних проблем у міських парках, а також підвищать рівень професійної компетентності через самоосвіту.	60
Самостійна робота. Екологічні проблеми парків Києва		10
Модульна контрольна. Контроль знань з екологічної освіти		30
Всього за модулем 2		100
Модуль 3. Основи екологічної культури		
Практична робота. Перспективи екологізації розвитку України	ПРН 15, ПРН 19. Вивчення основ екологічної культури, її ролі у сталому розвитку України. Студенти здобудуть навички аналізу перспектив екологізації розвитку країни, а також підвищать рівень професійної компетентності через самоосвіту.	60
Самостійна робота. Перспективи екологізації розвитку України		10

Тема	Результати навчання	Оціночні бали
Модульна контрольна. Контроль знань з екологічної культури		30
Всього за модулем 3		100
Навчальна робота (разом за семестр)		70
Підсумковий екзамен		30
Разом за курс		100

Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамен/залік)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Лабораторні, самостійні та модульні роботи необхідно здавати у заплановані терміни. Перескладання модульних робіт допускається за наявності поважних причин у визначені кафедрою строки.
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування, використання сторонніх матеріалів і несанкціонованих пристроїв під час виконання контрольних робіт, заліку або екзамену заборонено.
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. Пропуски відпрацьовуються згідно з індивідуальним графіком та правилами кафедри.

Навчально-методичне забезпечення

-електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=5288>);

Рекомендовані джерела інформації

1. Коваль, Ю. (2023). ОБ'ЄКТИВНА ОЦІНКА РІВНЯ СФОРМОВАНOSTІ ЕКОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТІВ ТЕХНІЧНИХ КОЛЕДЖІВ. Актуальні питання у сучасній науці, (6 (12)).
2. Маленко, Я. В., Ворошилова, Н. В., Перерва, В. В., & Поздній, Є. В. (2023). Основи екології: практикум з навчальної дисципліни для здобувачів першого рівня вищої

- освіти спеціальності 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини).
3. Сафранов, Т. А., & Ільїна, В. Г. (2022). Проблеми екологічної освіти: методичні вказівки для семінарських занять для студентів денної форми навчання зі спеціальності 101 «Екологія» рівня вищої освіти «магістр» ОПІ «Екологія та охорона навколишнього середовища», «Екологічна безпека» (галузь знань 10–Природничі науки).
 4. Mandryk, O., Maliiovanyi, M., & Orfanova, M. (2019). Екологічна освіта для сталого розвитку. *Ecological Safety and Balanced Use of Resources*, (1 (19)), 130-139.
 5. Сафранов, Т. А., & Ільїна, В. Г. (2022). Проблеми екологічної освіти: методичні вказівки для семінарських занять для студентів денної форми навчання зі спеціальності 101 «Екологія» рівня вищої освіти «магістр» ОПІ «Екологія та охорона навколишнього середовища», «Екологічна безпека» (галузь знань 10–Природничі науки).
 6. Філімонова, Т. (2023). ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У СУЧАСНІЙ ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ. *Věda a perspektivy*, (10 (29)).
 7. Boca, G. D., & Saraçlı, S. (2019). Environmental education and student's perception, for sustainability. *Sustainability*, 11(6), 1553. <https://www.mdpi.com/2071-1050/11/6/1553>
 8. Ardoin, N. M., Bowers, A. W., & Gaillard, E. (2020). Environmental education outcomes for conservation: A systematic review. *Biological conservation*, 241, 108224. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0006320719307116>
 9. Koprina, H. (2020). Education for the future? Critical evaluation of education for sustainable development goals. *The Journal of Environmental Education*, 51(4), 280-291. https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/00958964.2019.1710444?casa_token=PuXgBjtOuXAAAAAAAA%3A_oFCCLZxY1jcDMZvUBoP4aRuy_KKXDq03wkn8IKLP4ckRJoWO-S0Lj5h3rOLRS3QELVOA_-ywcRrig